

Вредни добавки

Какво съдържа нашата съвременна храна?

В нашата съвременна храна има множество добавки. Тя съдържа ред: оцветители, подобрители, консерванти, стабилизатори, емулгатори, овкусители, ароматизатори. Производителите широко използват тези съставки поради много причини. Вече рядко храната на нашата трапеза е същата, както на нашите баби и дядовци. Храната вече не може да се развали в нормални срокове, а издържа доста повече, сякаш е изкуствена. Помнете ли вкуса и как се издуваше

киселото мляко по времето, когато бяхме деца? Дали сега то е същото? Защо сега трябва да купуваме скъпоструващи продукти, изглеждащи привидно нормално, чиито съставки съдържат вещества, вредящи на нашия организъм? Всичко това е свързано с нашето здраве, което все повече се влошава, а смъртността нараства със всеки изминал ден.

Всички ние сме свидетели на тази промяна.

Какво мислите, че съдържат сегашните храни? Какво има във полуфабрикатите, фаст-фуд, готови храни и т.н.? Тези добавки навлизат масово на нашата съвременна трапеза. Колко хора въобще се зачитат в етикетите? Вярно, че сме свикнали, а и предполагахме, че продуктите, продавани на пазара, са годни за употреба, преминали са всички нормативни изисквания и за нас остава само да ги закупим, според финансовите ни възможности. Какво всъщност има в храните и какво даваме на нашите деца?

Напоследък България заема първи места в черните статистики – сърдечносъдови заболявания, рак, инсулт, алергии, астми и т.н.

Неразбираемите символи, съдържащи се в етикетите могат да бъдат вредни за здравето и са забранени за използване в много страни по света.

В следващите редове ще разгледаме тези широкоизползвани съставки.

Оцветители

От 100 до 199 с Е се отбелязват оцветителите. Най-често те се използват при газираните напитки, бонбони, сладолед и т.н.

E100–E199 (оцветители)

Номер	Наименование	Служи за:	Описание
E100	Curcumin , turmeric	оцветител (жълто оранжев)	N/A Получава се от корените на растението куркума (тюрмерик), но може да се произведе и по синтетичен път. Използва се в сирена, маргарин, печени сладкиши.
E101	Riboflavin (Vitamin B ₂), formerly called	оцветител (жълто оранжев)	Витамин B2 и оцветител. В естествен вид се съдържа в зелените зеленчуци, яйцата, млякото,

	lactoflavin (Vitamin G)		черния дроб и бъбреците. Използва се в състава на маргарини и сирена.
E101a	Riboflavin-5'-Phosphate	оцветител (жълто оранжев)	Няма данни за нежелани странични реакции
E102	Tartrazine (FD&C Yellow 5)	оцветител (лимонено жълт)	Забранен е в Норвегия и Австрия Провокира пристъпи на астма и уртикария при деца. Има връзка и с туморите на щитовидната жлеза, увреждане на хромозомите, обриви и хиперактивност. Чувствителността към тартразин е свързана с тази към аспирин. Използва се в оцветените напитки, сладкиши, сладка и мармалади, корнфлекс, снакс, консервирана риба, сухи супи.
E103	Chrysoine resorcinol	оцветител (златист)	Забранен
E104	Quinoline Yellow WS	оцветител (dull or greenish yellow)	Забранен в Австралия, САЩ и Норвегия. Използва се в червила, продукти за коса, одеколони, в голям брой лекарствени средства. Причинява дерматит.
E105	Fast Yellow AB	оцветител (жълт)	Няма данни за нежелани странични реакции
E106	Riboflavin-5-Sodium Phosphate	оцветител (жълт)	Няма данни за нежелани странични реакции
E107	Yellow 2G	оцветител (жълт)	Забранен в Австралия и САЩ. Има жълт цвят. Препоръчва се избягването му. Хора страдащи от астма може да имат алергична реакция към него. Използва се в безалкохолните напитки.
E110	Sunset Yellow FCF (Orange Yellow S, FD&C Yellow 6)	оцветител (жълто оранжев)	Забранен в Норвегия, Финландия и Великобритания. Получава се по синтетичен път. Използва се в зърнени продукти, печени тестени изделия, снакс, сладолед, напитки и замразени храни, а също в някои медикаменти като: Berocca, Polaramine, Ventolin - сироп и др. Страничните ефекти са: уртикария, ринит, запушване на носа, алергии, хиперактивност, тумори на бъбреците, увреждане на хромозомите, болка в корема, гадене и повръщане, нарушено храносмилане, отвращение към храна. Установено е завишаване на случаите на тумори при животни. Забранен в Норвегия.
E111	Orange GGN	оцветител (оранжев)	Няма данни за нежелани странични реакции
E120	Cochineal, Carminic acid (carmines, Natural Red 4)	оцветител (пурпурен цвят)	Има червен цвят. Получава се от насекоми. Използва се рядко. Препоръчва се избягване на консумацията му.
E121	Citrus Red 2	оцветител (тъмно червен)	Абсолютно забранен
E122	Carmoisine, Azorubine	оцветител (кестеново червен)	Забранен в Швеция, Австрия, САЩ и Норвегия, Канада, Япония. Получава се от въглищен катран. Може да провокира нежелани реакции при астматици и хора, алергични към аспирин. Влиза в състава на сладкарски изделия, марципани, кристалите на желатина.
E123	Amaranth (FD&C Red 2)	оцветител (тъмно червен)	Забранен в САЩ, Русия, Австрия и Норвегия. Получава се от билкови растения от семейство Amaranthaceae. Използва се в кексове, плодово ароматизирани пълнежи, кристалите на желатина. Може да провокира пристъп на астма, екзема и

			хиперактивност. При опити с някои животни предизвиква увреждане на плода и вътреутробна смърт. Възможно е да води и до формиране на тумори.
E124	Ponceau 4R (Cochineal Red A, Brilliant Scarlet 4R)	оцветител (червен)	Забранен е в САЩ и Норвегия. Получава се от въглищен катран и азо багрила. Може да провокира нежелани реакции при астматици и хора, алергични към аспири. При животни води до образуване на тумори.
E125	Ponceau SX , Scarlet GN	оцветител (червен)	Няма данни за нежелани странични реакции
E126	Ponceau 6R	оцветител (червен)	Няма данни за нежелани странични реакции
E127	Erythrosine (FD&C Red 3)	оцветител (червен)	Забранен в Норвегия. Използва се в консервирани череша, замразени плодове, карамелизирани смеси, сладкиши, печени изделия, снакс. Може да предизвика чувствителност към светлина, да доведе до повишаване нивото на хормоните на щитовидната жлеза и прояви на хипертиреоидизъм. При опити с плъхове е установено причиняване на тумори на щитовидната жлеза.
E128	Red 2G	оцветител (червен)	Забранен! Забранен в Австралия и много други страни с изключение на Великобритания.
E129	Allura Red AC (FD&C Red 40)	оцветител (червен)	Забранен в Дания, Белгия, Франция, Германия, Швейцария, Швеция, Австрия и Норвегия. Използва се в сладкиши, напитки и подправки, в лекарствени средства и козметични продукти. Получава се по синтетичен път. Въведен за употреба през 80 -те с цел да замести Amaranth. Установена е обаче връзката му с тумори при мишки.
E130	Indanthrene blue RS	оцветител (син)	Няма данни за нежелани странични реакции
E131	Patent Blue V	оцветител (тъмно син)	Опасен! Забранен в Австралия, САЩ и Норвегия.
E132	Indigo carmine , FD&C Blue 2	оцветител (индиго)	Опасен! Забранен в Норвегия. Обичайна съставка на таблетки и капсули. Използва се също в сладоледи, сладкиши, печени изделия, сладкарски изделия, бисквити. Получава се по синтетичен път от въглищен катран. Може да предизвика гадене, повръщане, повишаване на кръвното налягане, зачервяване на кожата, дихателни проблеми и други алергични реакции.
E133	Brilliant Blue FCF (FD&C Blue 1)	оцветител (reddish blue)	Забранен в Белгия, Франция, Германия, Швейцария, Швеция, Австрия, Норвегия. Използва се в млечните произведения, сладкиши и напитки. Получава се по синтетичен път.
E140	Chlorophylls and Chlorophyllins : (i) Chlorophylls (ii) Chlorophyllins	оцветител (зелен)	Зелено багрило, съдържащо се в естествен вид във всички растения. Използва се за оцветяване на восък и масла, използвани в медицината и козметиката.
E141	Медни комплекси на: chlorophylls and chlorophyllins (i); chlorophylls (ii); chlorophyllins	Оцветител (зелен)	Оцветители на масла. Няма данни за нежелани реакции.

E142	Green S	оцветител (зелен)	Забранен в Швеция, САЩ и Норвегия. Получава се по синтетичен път от въглищен катран. Използва се в замразения грах, ментови желета и сосове, галета и кексове.
E143	Fast Green FCF (FD&C Green 3)	оцветител (морско зелен)	Няма данни за нежелани странични реакции
E150a	Plain caramel	оцветител	Тъмно кафяво багрило, което се получава от сукроза. Препоръчва се избягване на употребата му. Използва се в стриди, соя, плодове и замразени сосове, бира, уиски, бисквити, туршии.
E150b	Caustic sulfite caramel	оцветител	Виж описаното за E 150 (a)
E150c	Ammonia caramel	оцветител	Виж описаното за E 150 (a)
E150d	Sulphite ammonia caramel	оцветител	Виж описаното за E 150 (a)
E151	Black PN, Brilliant Black BN	оцветител	Забранен в Дания, Австралия, Белгия, Франция, Германия, Швейцария, Швеция, Австрия, САЩ, Норвегия. Получава се по синтетичен път от въглищен катран. Използва се в кафявите сосове, боровинкови кексови смеси.
E152	Black 7984	оцветител	Няма данни за нежелани странични реакции
E153	Carbon black , Vegetable carbon	оцветител	Багрило с черен цвят. Пигмент на дървените въглища. Използва се в сладка, кристалите на желатина, сок от сладък корен. В Австралия са забранени само получените от растения деривати. Забранен в САЩ.
E154	Brown FK (kipper brown)	оцветител	Забранен в САЩ
E155	Brown HT (chocolate brown HT)	оцветител	Забранен в Дания, Белгия, Франция, Германия, Швейцария, Швеция, Австрия, САЩ, Норвегия. Кафяво багрило. Получава се от въглищен катран и азо багрила. Използва се в шоколадови кексове. Може да провокира нежелани реакции при астматици и хора алергични към аспирин. Смята се, че повишава кожната чувствителност.
E160a	Alpha-carotene , Beta-carotene , Gamma-carotene	оцветител	Оранжево-жълто багрило. В човешкия организъм се превръща във витамин А. Натрупва се в черния дроб. Намира се в морковите и други оранжево или жълто оцветени плодове и зеленчуци.
E160b	Annatto , bixin, norbixin	оцветител	Опасен. Препоръчва се избягване на употребата му. Червено багрило. Добива се от дърво (<i>Bixa orellana</i>). Използва се за оцветяване на тялото и тъкани. Подпомага храносмилането и експекторацията. Използва се за оцветяване на сирена, масло, маргарин, зърнени храни, снакс, сапуни, текстил и лакове за нокти. Може да предизвика уртикария.
E160c	Paprika oleoresin , Capsanthin, capsorubin	оцветител	Препоръчва се избягване на употребата му.
E160d	Lycopene	оцветител	Съдържа се в домати и червения грейпфрут. Може да намали риска от туморни заболявания.
E160e	Beta-apo-8'-carotenal (C 30)	оцветител	Оранжево багрило. Няма данни за нежелани реакции.
E160f	Ethyl ester of beta-	оцветител	Оранжево багрило.

	apo-8'-carotenic acid (C 30)		Няма данни за нежелани реакции.
E161a	Flavoxanthin	оцветител	Няма данни за нежелани странични реакции
E161b	Lutein	оцветител	Жълто багрило, получавано от растения. В естествено състояние се открива в зелените листни зеленчуци, невена и яйчния жълтък.
E161c	Cryptoxanthin	оцветител	Няма данни за нежелани странични реакции
E161d	Rubixanthin	оцветител	Няма данни за нежелани странични реакции
E161e	Violaxanthin	оцветител	Няма данни за нежелани странични реакции
E161f	Rhodoxanthin	оцветител	Няма данни за нежелани странични реакции
E161g	Canthaxanthin	оцветител	Жълто багрило. Може да се получава от животински източници (ретинол). Намира се в някои гъби, ракообразни, риби, перата на фламингото.
E161h	Zeaxanthin	оцветител	Няма данни за нежелани странични реакции
E161i	Citranaxanthin	оцветител	Няма данни за нежелани странични реакции
E161j	Astaxanthin	оцветител	Няма данни за нежелани странични реакции
E162	Beetroot Red , Betanin	оцветител	Пурпурночервено багрило, получавано от червено цвекло. Няма данни за нежелани реакции.
E163	Anthocyanins	оцветител	Виолетово багрило, получавано от цветя и други растения. Безвредно е.
E170	Calcium carbonate , Chalk	оцветител	Минерална сол, която се използва в пасти за зъби, бели бои, прахове за пране. Може да се добива от скали или кости на животни. Понякога се използва за намаляване киселинността на вината и за повишаване устойчивостта на замразените плодове и зеленчуци. Във високи дози е токсичен.
E171	Titanium dioxide	оцветител (чисто бял)	Бяло багрило, използващо се в пасти за зъби, бели бои. Няма данни за нежелани реакции.
E172	Iron oxides and hydroxides	оцветител	Имат черен, жълт или червен цвят. Използват се в наденици, пастет от скариди. Във високи дози са токсични
E173	Aluminium	оцветител	Избягвайте употребата му. В някои страни е забранен.
E174	Silver	оцветител	Избягвайте употребата му. В някои страни е забранен.
E175	Gold	оцветител	Избягвайте употребата му. В някои страни е забранен.
E180	Pigment Rubine , Lithol Rubine BK	оцветител	Избягвайте употребата му. В някои страни е забранен.
E181	Tannin	оцветител	Получава се от шикалки и клончета на дъб. В естествен вид се съдържа в чая. Използва се като избистрящо (пречистващо) алкохола вещество.
E182	Orcein , Orchil	оцветител	Няма данни за нежелани странични реакции

Консерванти

Намират във всички консервирани храни – гъби, компоти, сокове, конфитюри, сладка и т.н.

E200–E299 (консерванти)

Номер	Наименование	Служи за:	Описание
E200	Sorbic acid	консервант	Получава се от плодове (ягоди, малини, къпини, боровинки) или по синтетичен път. Възможен дразнител на кожата.
E201	Sodium sorbate	консервант	Няма данни за нежелани странични

			реакции
E202	Potassium sorbate	консервант	Няма данни за нежелани странични реакции
E203	Calcium sorbate	консервант	Няма данни за нежелани странични реакции
E209	Heptyl p-hydroxybenzoate	консервант	Няма данни за нежелани странични реакции
E210	Benzoic acid	консервант	Добавка към алкохолни напитки, печени храни, сирена, дъвки, подправки, някои замразени храни, сосове, сладкарски изделия, заместител на захарта, използва се и в козметиката, а също като антисептик в някои противокашлични лекарствени средства или като противогъбично средство в мехлеми и др. Може да причини астматичен пристъп при болни от астма, които са на терапия с кортикостероиди. Известни са случаи на неврологични разстройства, а поради взаимодействието ѝ със серен бисулфид (222) може да провокира хиперактивност у деца.
E211	Sodium benzoate	консервант	Използва се като антисептик, като консервант и за подобряване вкуса на храни с ниско качество. В големи количества (над 25 мг. на 250 мл.) се съдържа в оранжево оцветените напитки. Добавя се също в млякото и месните произведения, подправки, сосове, печени произведения, близалки. Използва се и в лекарствени средства за орална употреба като: Actifed, Phenergan и Tyrenol. Може да влоши протичането на астма и да предизвика зачервяване и уртикария на кожата.
E212	Potassium benzoate	консервант	При хора с алергии може да доведе до алергични реакции. Използването му е както на Е 210.
E213	Calcium benzoate	консервант	виж описаното за Е 212
E214	Ethylparaben (ethyl para-hydroxybenzoate)	консервант	Препоръчва се избягване на употребата му. В някои страни е забранен.
E215	Sodium ethyl para-hydroxybenzoate	консервант	Препоръчва се избягване на употребата му. В някои страни е забранен.
E216	Propylparaben (propyl para-hydroxybenzoate)	консервант	В някои страни е забранен. Възможен контактен алерген.
E217	Sodium propyl para-hydroxybenzoate	консервант	Препоръчва се избягване на употребата му. В някои страни е забранен.
E218	Methylparaben (methyl para-hydroxybenzoate)	консервант	Възможни са алергични реакции. Въздейства предимно върху кожата.
E219	Sodium methyl para-hydroxybenzoate	консервант	Препоръчва се избягване на употребата му. В някои страни е забранен.
E220	Sulphur dioxide	консервант	Получава се от въглищен катран. Всички съединения на сярата са токсични и употребата им трябва да се ограничава. Може да предизвика астматичен пристъп. Труден за метаболизиране при хора с увредена функция на бъбреците.

			Разрушава витамин В1. Използва се в бира, безалкохолни напитки, сушени плодове, сокове, възбуждащи средства, вино, оцет, продукти от домати.
E221	Sodium sulphite	консервант	Използва се в пресните портокалови сокове. Виж и описаното за E 220
E222	Sodium bisulphite (sodium hydrogen sulphite)	консервант	Виж описаното за E 220
E223	Sodium metabisulphite	консервант	Виж описаното за E 220
E224	Potassium metabisulphite	консервант	Виж описаното за E 220
E225	Potassium sulphite	консервант	Виж описаното за E 220
E226	Calcium sulphite	консервант	Препоръчва се избягване на употребата му. В някои страни е забранен.
E227	Calcium hydrogen sulphite	консервант	Препоръчва се избягване на употребата му. В някои страни е забранен.
E228	Potassium hydrogen sulphite	консервант	Виж описаното за E 220
E230	Biphenyl, diphenyl	консервант	В някои страни е забранен. Използва се в селското стопанство. Съдържа се в цитрусовите плодове.
E231	Orthophenyl phenol	консервант	В някои страни е забранен. Използва се в селското стопанство. Съдържа се в сливи, моркови, праскови, нектарини, круши, стафиди, картофи, цитрусови плодове, ананаси, домати, чушки, череша.
E232	Sodium orthophenyl phenol	консервант	Виж описаното за E 231
E233	Thiabendazole	консервант	В някои страни е забранен. Използва се в селското стопанство. Съдържа се в цитрусови плодове, ябълки, сливи, картофи, банани, гъби, мляко, месо.
E234	Nisin	консервант	Антибиотик, продуциран от бактерии. Съдържа се в бирата, ферментирани млечни произведения, домати сосове и пюрета.
E235	Natamycin, Pimaracin	консервант	Мек инхибитор, изолиран от бактерии. Използва се за лечение на кандидоза (заболяване, причинено от гъбички от род Кандида). Може да предизвика гадене, повръщане, анорексия, диария, дразнене на кожата. Открива се в месото, сиренето.
E236	Formic acid	консервант	Препоръчва се избягване на употребата му. В някои страни е забранен.
E237	Sodium formate	консервант	Препоръчва се избягване на употребата му. В някои страни е забранен.
E238	Calcium formate	консервант	Препоръчва се избягване на употребата му. В някои страни е забранен.
E239	Hexamine (hexamethylene tetramine)	консервант	Препоръчва се избягване на употребата му. В някои страни е забранен.
E240	Formaldehyde	консервант	Забранен
E242	Dimethyl dicarbonate	консервант	Няма данни за нежелани странични реакции
E249	Potassium nitrite	консервант	Нитритите в организма блокират хемоглобина и нарушават преноса на кислород от кръвта до всички тъкани на тялото. Особено опасни са при

			новородени и малки деца. Потенциални канцерогени.
E250	Sodium nitrite	консервант	Може да доведе до хиперактивност. Потенциален карциноген. В стомаха може да взаимодейства с други химикали и да се образуват нитрозамини. Препоръчва се избягване на употребата му. В някои страни използването му е ограничено.
E251	Sodium nitrate	консервант	Виж описаното за E 250. Използва се и за получаване на азотна киселина и изкуствени торове, както и във ферментирани месни произведения.
E252	Potassium nitrate (Saltpetre)	консервант	Може да се изолира от трупове на животни или от растения. Използва се като експлозив, за производство на изкуствени торове и като консервант на месо. Може да доведе до хиперактивност. Потенциален карциноген. В някои страни използването му е ограничено (виж 249).
E260	Acetic acid	киселинен регулатор	Получава се по синтетичен път от дървени влакна. Основен компонент на оцета. Използва се също в туршии, сосове.
E261	Potassium acetate	киселинен регулатор	Трябва да се избягва от хора с нарушена бъбречна функция. Използва се в туршии, сосове и други продукти с кисел вкус.
E262	Sodium acetates (i) Sodium acetate (ii) Sodium hydrogen acetate (sodium diacetate)	консервант, киселинен регулатор	Използва се за подкиселяване на продукти. Регулира киселинността. Няма данни за нежелани реакции.
E263	Calcium acetate	Киселинен регулатор	Използва се за подкиселяване на продукти. Регулира киселинността. Междинен продукт при производството на алкохол от дървесина. Суровина за получаване на оцетна киселина (E 260) и на стабилизатори за текстилни бои.
E264	Ammonium acetate	консервант	Може да предизвика гадене и повръщане.
E265	Dehydroacetic acid	консервант	Няма данни за нежелани странични реакции
E266	Sodium dehydroacetate	консервант	Няма данни за нежелани странични реакции
E270	Lactic acid	Антиоксидант, консервант, киселина	Използва се за подкиселяване на продукти. Регулира киселинността. Получава се при загряване и ферментация на въглехидратите на мляко, картофи или меласа. Новородените и малките деца трудно я метаболизират. Използва се в сладкиши, украси, безалкохолни, понякога в бира, в храните за кърмачета.
E280	Propionic acid	консервант	Смята се, че всички пропионови съединения са свързани с мигренозните болки. В естествено състояние се съдържат във ферментиралите храни. Могат да се получат и синтетично от ethylene monoxide и carbon monoxide, от пропионов алдехид, при ферментацията

			на дървесина и др. Получава се при разграждане на влакнини от бактерии. Използва се при производството на хляб и други тестени продукти.
E281	Sodium propionate	консервант	Може да причини мигренозни болки. Използва се при производството на тестени продукти.
E282	Calcium propionate	консервант	виж описаното за E 281
E283	Potassium propionate	консервант	виж описаното за E 281
E284	Boric acid	консервант	Няма данни за нежелани странични реакции
E285	Sodium tetraborate (borax)	консервант	Няма данни за нежелани странични реакции
E290	Carbon dioxide	киселинен регулатор	Получава се при производството на вар. Може да засили ефекта на алкохола. Съдържа се във виното, безалкохолните напитки, сладкарските произведения.
E296	Malic acid (acid)	киселинен регулатор	Получава се от плодове или по синтетичен път. Препоръчва се избягване на употребата ѝ при новородени и малки деца.
E297	Fumaric acid	киселинен регулатор	Получава се от растения от род Fumaria (най-вече F.officinalis) или при ферментация на глюкоза. Може да се използва за ароматизиране, подкиселяване, като антиоксидант, за газирание на безалкохолни напитки или като набухvatел за кексове.

Киселини и изкуствени антиоксиданти

Те предпазват продуктите от разлагане и се използват в млечно-киселата промишленост като подсладени плодови млека, десерти, салами, краве масло и шоколад и т.н.

E300–E399 (изкуствени антиоксиданти, киселинни регулатори)

Номер	Наименование	Служи за:	Описание
E300	Ascorbic acid (Vitamin C)	антиоксидант	Това е витамин С. Съдържа се в естествен вид в плодовете и зеленчуците. Може да се получи и по синтетичен път от глюкоза.
E301	Sodium ascorbate	антиоксидант	Натриева сол на витамин С.
E302	Calcium ascorbate	антиоксидант	Може да повиши риска от образуване на оксалатни камъни в бъбреците.
E303	Potassium ascorbate	антиоксидант	Калиева сол на витамин С.
E304	Fatty acid esters of ascorbic acid (i) Ascorbyl palmitate	антиоксидант	Естери на аскорбиновата киселина (E300) с мастни киселини
E305	(ii) Ascorbyl stearate	антиоксидант	Няма данни за нежелани реакции.
E306	Tocopherol -rich extract (natural)	антиоксидант	Витамин Е. Съдържа се в растителните масла (соево, пшеничено, оризово, памуково, царевично и др.). Той е силен антиоксидант. Предпазва витамин А от окисление. Използва се като добавка към маргарин и сосове.
E307	Alpha-tocopherol (synthetic)	антиоксидант	Виж описаното за E306

E308	Gamma-tocopherol (synthetic)	антиоксидант	Виж описаното за E306
E309	Delta-tocopherol (synthetic)	антиоксидант	Виж описаното за E306
E310	Propyl gallate	антиоксидант	Използва се за предотвратяване гранясването на мазнините. Може да предизвика гастрит или възпаление на кожата, нарушение на кръвообращението и метхемоглобинемия (с нарушен пренос на кислород от кръвта до тъканите на тялото). Използва се в различните мазнини, маргарин, сосове. Понякога влиза в състава на опаковъчните материали.
E311	Octyl gallate	антиоксидант	виж описаното за E 310
E312	Dodecyl gallate	антиоксидант	виж описаното за E 310
E313	Ethyl gallate	антиоксидант	Няма данни за нежелани реакции.
E314	Guaiac resin	антиоксидант	Няма данни за нежелани реакции.
E315	Erythorbic acid	антиоксидант	Няма данни за нежелани реакции.
E316	Sodium erythorbate	антиоксидант	Няма данни за нежелани реакции.
E317	Erythorbin acid	антиоксидант	Получава се от сукроза
E318	Sodium erythorbin	антиоксидант	Получава се от E 317
E319	tert-Butylhydroquinone (TBHQ)	антиоксидант	Получава се от петрол. Препоръчва се избягване на употребата му. Може да предизвика гадене, повръщане, делир. Количество около 5 гр. се смята за смъртоносно. Съдържа се в мазнини, масла, маргарин.
E320	Butylated hydroxyanisole (BHA)	антиоксидант	От 1958 година забранен в Япония. Предлага се да бъде забранен и във Великобритания. McDonald's не го използват в продуктите си от 1986 година. Получава се от петрол. Забавя загниването на храните в резултат на окислението им. Съдържа се в мазнини, масла, маргарин, дъвки, ядки, произведения от домати, полиетиленови опаковки за храни. Може да предизвика алергични реакции, може да отключи хиперактивност. Има данни за канцерогенност и ефекти, подобни на тези на естрогена. Във високи дози води до образуване на тумори при опитни животни.
E321	Butylated hydroxytoluene (BHT)	антиоксидант	Получава се от петрол. Виж и описаното за E 320.
E322	Lecithin	емулгатор	Получава се от соя, яйчен жълтък, фъстъци, царевица или животински източници. Не е токсичен, но във високи дози може да доведе до стомашни разстройства, подтискане на апетита и обилно изпотяване. Използва се за подпомагане на смесването на мазнините в маргарина, а също в шоколади, майонеза, сухо мляко.
E323	Anoxomer	антиоксидант	Няма данни за нежелани реакции.
E324	Ethoxyquin	антиоксидант	Няма данни за нежелани реакции.

E325	Sodium lactate	Киселинен регулатор	Получава се от мляко. Може да съдържа свински ренин (хормон на бъбрека). Деца с непоносимост към лактоза може да получат нежелани реакции.
E326	Potassium lactate (antioxidant)	киселинен регулатор	Виж описаното за E 325
E327	Calcium lactate	киселинен регулатор	Виж описаното за E 325
E328	Ammonium lactate	киселинен регулатор	Виж описаното за E 325
E329	Magnesium lactate	киселинен регулатор	Виж описаното за E 325
E330	Citric acid	киселинен регулатор	Използва се за подкиселяване на хранителните продукти. Получава се от цитрусови плодове. Съдържа се в бисквити, замразена риба, сирене и други млечни произведения, храни за кърмачета, кексове, сухи супи, ръжен хляб, безалкохолни напитки, ферментирани месни произведения.
E331	Sodium citrates (i) Monosodium citrate (ii) Disodium citrate (iii) Sodium citrate (trisodium citrate)	киселинен регулатор	Използва се за подкиселяване на хранителните продукти. Няма данни за нежелани реакции.
E332	Potassium citrates (i) Monopotassium citrate (ii) Potassium citrate (tripotassium citrate)	киселинен регулатор	Използва се за подкиселяване на хранителните продукти. Няма данни за нежелани реакции.
E333	Calcium citrates (i) Monocalcium citrate (ii) Dicalcium citrate (iii) Calcium citrate (tricalcium citrate)	киселинен регулатор, стягащ агент	Използва се за подкиселяване на хранителните продукти. В малки дози не се установяват нежелани реакции.
E334	Tartaric acid (L(+)-)	киселина	Използва се за подкиселяване на хранителните продукти. Получава се от необелени плодове, сок от грейпфрут.
E335	Sodium tartrates (i) Monosodium tartrate (ii), Disodium tartrate	киселинен регулатор	Използва се за подкиселяване на хранителните продукти. Няма данни за нежелани реакции.
E336	Potassium tartrates (i) Monopotassium tartrate (cream of tartar) (ii) Dipotassium tartrate	киселинен регулатор	Използва се за подкиселяване на хранителните продукти. Няма данни за нежелани реакции.
E337	Sodium potassium tartrate	киселинен регулатор	Използва се за подкиселяване на хранителните продукти. Няма данни за нежелани реакции.
E338	Orthophosphoric acid	киселина	Използва се за подкиселяване на хранителните продукти. Получава се от фосфатна руда. Влага се в сирена и техните производни. Няма данни за нежелани реакции.
E339	Sodium phosphates (i) Monosodium phosphate (ii)	антиоксидант	Минерална сол. Използва се като лаксатив и за фиксиране на багрила в текстилната промишленост. Приеман в големи

	Disodium phosphate (iii) Trisodium phosphate		количества нарушава нормалното съотношение на калция и фосфора в организма.
E340	Potassium phosphates (i) Monopotassium phosphate (ii) Dipotassium phosphate (iii) Tripotassium phosphate	антиоксидант	Виж описаното за E 339
E341	Calcium phosphates (i) Monocalcium phosphate (ii) Dicalcium phosphate (iii) Tricalcium phosphate	противослепващ агент, стягащ агент	Минерална сол, която се намира в скалите и костите. Използва се като антиацидно средство и за полиране емайла на зъбите.
E342	Ammonium phosphates : (i) Monoammonium orthophosphate (ii) Diammonium orthophosphate		Няма данни за нежелани реакции.
E343	Magnesium phosphates (i) monomagnesium phosphate (ii) Dimagnesium phosphate	противослепващ агент	Минерална сол.
E344	Lecitin citrate	киселинен регулатор	Няма данни за нежелани реакции.
E345	Magnesium citrate	киселинен регулатор	Няма данни за нежелани реакции.
E349	Ammonium malate	киселинен регулатор	Няма данни за нежелани реакции.
E350	Sodium malates (i) Sodium malate (ii) Sodium hydrogen malate	киселинен регулатор	Няма данни за нежелани реакции.
E351	Potassium malate	киселинен регулатор	Няма данни за нежелани реакции.
E352	Calcium malates (i) Calcium malate (ii) Calcium hydrogen malate	киселинен регулатор	Няма данни за нежелани реакции.
E353	Metatartaric acid	емулгатор	Няма данни за нежелани реакции.
E354	Calcium tartrate	емулгатор	Според досегашните наблюдения е безопасен.
E355	Adipic acid	киселинен регулатор	Получава се от корени. Отнася се към мазнините.
E356	Sodium adipate	киселинен регулатор	Няма данни за нежелани реакции.
E357	Potassium adipate	киселинен регулатор	Няма данни за нежелани реакции.
E359	Ammonium adipate	киселинен регулатор	Няма данни за нежелани реакции.
E363	Succinic acid	киселинен регулатор	Препоръчва се избягване на употребата ѝ. В някои страни е забранена.
E365	Sodium fumarate	киселинен регулатор	Сол на фумаровата киселина.
E366	Potassium fumarate	киселинен регулатор	Няма данни за нежелани реакции.
E367	Calcium fumarate	киселинен регулатор	Няма данни за нежелани реакции.
E368	Ammonium fumarate	киселинен регулатор	Няма данни за нежелани реакции.

		регулатор	
E370	1,4-Heptonolactone	киселинен регулатор	Препоръчва се избягване на употребата му. В някои страни е забранен.
E375	Niacin (nicotinic acid), Nicotinamide	цветозадържащ агент	Витамин В3. В естествено състояние се съдържа във фасула, граха и други бобови растения, в млякото, яйцата, месото, скаридите и рибата. В доза над 1000 мг. дневно може да доведе до увреждане на черния дроб, диабет, гастрит, увреждане на очите и повишено серумно ниво на пикочна киселина (води до подагра). В количества под 50-100 мг. може да предизвика зачервяване на кожата (безобидно, но болезнено), главоболие, стомашни болки, особено когато се приема на празен стомах.
E380	Triammonium citrate	киселинен регулатор	Може да повлияе функциите на черния дроб и панкреаса.
E381	Ammonium ferric citrate	киселинен регулатор	Получава се от лимонена киселина. Използва се като добавка на желязо към зърнени и диетични храни.
E383	Calcium glycerylphosphate	киселинен регулатор	Няма данни за нежелани реакции.
E384	Isopropyl citrate	киселинен регулатор	Няма данни за нежелани реакции.
E385	Calcium disodium ethylene diamine tetraacetate , (Calcium disodium EDTA)	хранителна добавка	Препоръчва се избягване на употребата му. В някои страни е забранен.
E386	Disodium ethylene diamine tetraacetate (Disodium EDTA)	хранителна добавка	Няма данни за нежелани реакции.
E387	Oxystearin	стабилизатор	Няма данни за нежелани реакции.
E388	Thiodipropionic acid		В някои страни не е разрешен.
E389	Dilauryl thiodipropionate		В някои страни не е разрешен.
E390	Distearyl thiodipropionate		Няма данни за нежелани реакции.
E391	Phytic acid		Няма данни за нежелани реакции.
E399	Calcium lactobionate		Няма данни за нежелани реакции.

Емулгатори, стабилизатори, сгъстители, гуми и смоли

Запазват консистенцията на продуктите. Използват се в сладка, конфитюри, желета, кондензирани млека, шоколадови десерти, млечни продукти и т.н.

E400–E499 (сгъстители, стабилизатори, емулгатори, растителни смоли)

Номер	Наименование	Служи за:	Описание
E400	Alginic acid (thickener) (stabiliser) (gelling agent)	емулгатор	Получава се от морски водорасли. Използва се в карамелизирани изделия, ароматизирано мляко, сгъстени кремове и йогурт. В малки количества не се установяват нежелани реакции. Големите количества могат да подтиснат абсорбцията на някои хранителни вещества.

E401	Sodium alginate (thickener) (stabiliser) (gelling agent)	емулгатор	Виж описаното за E 400
E402	Potassium alginate (thickener) (stabiliser) (gelling agent)	емулгатор	Виж описаното за E 400
E403	Ammonium alginate (thickener) (stabiliser)	емулгатор	Виж описаното за E 400
E404	Calcium alginate (thickener) (stabiliser) (gelling agent)	емулгатор	Виж описаното за E 400
E405	Propane-1,2-diol alginate (Propylene glycol alginate) (thickener) (stabiliser)	емулгатор	Получава се от петрол. За повече информация виж описаното за петролните деривати в предишната таблица.
E406	Agar (thickener) (gelling agent)	стабилизатор	Получава се от червени водорасли. Понякога се използва като лаксатив. Съдържа се в месните произведения и сладоледа.
E407	Carrageenan (thickener) (stabiliser) (gelling agent)	емулгатор	Получава се от морски водорасли. Напоследък се доказва връзката му с раковите заболявания, тъй като при въздействие с етиленов окис (използва се за студена стерилизация на продукти) се образува етиленов хлорхидрин, който е с висока канцерогенна активност. Налице са и токсични свойства, свързани с образуване на язви и рак. Най-сериозни увреждания оказват разпадните продукти на Carrageenan. Въпреки че той се използва в натурален вид, в червата при разграждането му се получават различни разпадни продукти.
E407a	Processed eucheuma seaweed (thickener) (stabiliser) (gelling agent)	емулгатор	Няма данни за нежелани реакции.
E408	Bakers yeast glycan		Няма данни за нежелани реакции.
E409	Arabinogalactan		Няма данни за нежелани реакции.
E410	Locust bean gum (Carob gum) (thickener) (stabiliser) (gelling agent)	емулгатор	Получава се от някои видове акация. Използва се в близалки и др. смучещи се бонбони, подправки, някои брашнени продукти, сосове, плодови сокове, често в безкофеинови шоколадови заместители. Може да понижи нивото на холестерола в кръвта.
E411	Oat gum	стабилизатор	Няма данни за нежелани реакции.
E412	Guar gum	стабилизатор	Получава се от семената на <i>Cyamopsis tetragonolobus</i> , растение, отглеждано в Индия. Използва се за храна на едър рогат добитък в САЩ. Може да предизвика гадене, метеоризъм и крампи. Води до понижаване нивото на холестерол в кръвта.
E413	Tragacanth	емулгатор	Смола, получавана от дърво - <i>Astragalus gummifer</i> . Използва се в храни, лекарствени средства като капки за нос, сиропи, таблетки.

			Намира приложение и в козметиката. Възможно е да причини контактна алергия.
E414	Acacia gum (gum arabic) (thickener) (stabiliser)	емулгатор	Получава се от соковете на Acacia Sengal. Лесно се разрушава в стомашно-чревния тракт. Възможен алерген. Успокоява възпалени слuzести лигавици.
E415	Xanthan gum (thickener)	стабилизатор	Получава се от ферментация на зърна.
E416	Karaya gum (thickener) (stabiliser)	емулгатор	Получава се от дървото Sterculia urens. Често се използва в комбинация с E 410 в сладоледи, карамел, сладкиши, като пълнител, който им дава дъзможност да увеличават обема си 100 и повече пъти при добавяне на вода. Възможен алерген.
E417	Tara gum (thickener)	стабилизатор	Получава се от растението Caesalpinia Spinosa, което вирее в Еквадор, Перу и Кения.
E418	Gellan gum (thickener) (stabiliser)	емулгатор	Няма данни за нежелани реакции.
E419	Gum ghatti (thickener) (stabiliser)	емулгатор	Няма данни за нежелани реакции.
E420	Sorbitol (i) Sorbitol (ii) Sorbitol syrup (emulsifier) (sweetener)	хигроскопично вещество	Подсладител, който се получава по синтетичен път, от глюкоза или плодове. Използва се в смучещи бонбони, сушени плодове, сладкарски произведения, бонбони, нискокалорични храни, лекарствени сиропи, капки за очи и е един от най-често използваните в козметиката консерванти. Може да предизвика храносмилателни разстройства.
E421	Mannitol (anti-caking agent) ^[citation needed]	подсладител	Изкуствено получен подсладител. Възможен алерген. Може да предизвика диария, нарушаване функцията на бъбреците, гадене, повръщане. Най-често се използва в нискокалорични храни.
E422	Glycerol (emulsifier)	подсладител	Подсладител. Безцветен алкохол. Получава се от мазнини и алкални соли. Междинен продукт при производството на сапун от животинска или растителна мазнина. Може да се получи и от петролни продукти. Синтезира се и от пропилен или при ферментация на захар. Използва се в обвивката на наденица, сирена и др., в сушени плодове, ликьори, водка. Смята се, че предпазва ДНК от увреждане, причинено от индуктори на канцерогенезата, ултравиолетова светлина и радиация. В големи количества води до главоболие, жажда, гадене и високи нива на кръвната захар. Използва се също в сладкиши, бонбони, нискокалорични храни.
E424	Curdlan	полимер на глюкозата	Препоръчва се избягване на употребата му. В някои страни е забранен.
E425	Konjac (i) Konjac gum (ii) Konjac	емулгатор	Препоръчва се избягване на

	glucomannane		употребата му. В някои страни е забранен.
E426	Soybean hemicellulose		Няма данни за нежелани реакции.
E429	Peptones		Няма данни за нежелани реакции.
E430	Polyoxyethene (8) stearate (emulsifier)	стабилизатор	Няма данни за нежелани реакции.
E431	Polyoxyethene (40) stearate	емулгатор	Няма данни за нежелани реакции.
E432	Polyoxyethene (20) sorbitan monolaurate (polysorbate 20)	емулгатор	Препоръчва се избягване на употребата му. В някои страни е забранен.
E433	Polyoxyethene (20) sorbitan monooleate (polysorbate 80)	емулгатор	Емулгатор. Получава се от мастни киселини с животински произход. Използва се като ароматизатор, повърхностноактивно вещество, в сапуни, балсами. Може да повиши абсорбцията на мастноразтворими вещества.
E434	Polyoxyethene (20) sorbitan monopalmitate (polysorbate 40)	емулгатор	Препоръчва се избягване на употребата му. В някои страни е забранен.
E435	Polyoxyethene (20) sorbitan monostearate (polysorbate 60)	емулгатор	Виж описаното за E 433
E436	Polyoxyethene (20) sorbitan tristearate (polysorbate 65)	емулгатор	Виж описаното за E 433
E440	Pectins (i) pectin (ii) amidated pectin	емулгатор	Открива се най-вече в кората на ябълките. Използва се за съгъстяване на сладка, желета, сосове. В големи количества може да доведе до образуване на газове и стомашно-чревен дискомфорт.
E441	Gelatine	желиращ агент, емулгатор	Възможен алерген. Може да съдържа E 220. При астма и алергия към сулфити трябва да се внимава с употребата му.
E442	Ammonium phosphatides	емулгатор	Няма данни за нежелани реакции.
E443	Brominated vegetable oil	емулгатор	Няма данни за нежелани реакции.
E444	Sucrose acetate isobutyrate	емулгатор	Няма данни за нежелани реакции.
E445	Glycerol esters of wood rosins	емулгатор	Няма данни за нежелани реакции.
E446	Succistearin	емулгатор	Няма данни за нежелани реакции.
E450	Diphosphates (i) Disodium diphosphate (ii) Trisodium diphosphate (iii) Tetrasodium diphosphate (iv) Dipotassium diphosphate (v) Tetrapotassium diphosphate (vi) Dicalcium diphosphate (vii) Calcium dihydrogen diphosphate	емулгатор	Високите дози могат да нарушат нормалното съотношение на калций и фосфор в организма.
E451	Triphosphates (i) Sodium triphosphate (pentasodium triphosphate) (ii) Pentapotassium triphosphate	емулгатор	Няма данни за нежелани реакции.
E452	Polyphosphates (i) Sodium polyphosphates (ii) Potassium polyphosphates (iii) Sodium calcium	емулгатор	Няма данни за нежелани реакции.

	polyphosphate (iv) Calcium polyphosphates (v) Ammonium Polyphosphate		
E459	Beta-cyclodextrine	емулгатор	Няма данни за нежелани реакции.
E460	Cellulose (i) Microcrystalline cellulose (ii) Powdered cellulose	емулгатор	Няма данни за нежелани реакции.
E461	Methyl cellulose	емулгатор	Може да предизвика образуване на газове и нарушаване на проходимостта в стомашно-чревния тракт.
E462	Ethyl cellulose	емулгатор	Няма данни за нежелани реакции.
E463	Hydroxypropyl cellulose	емулгатор	Препоръчва се избягване на употребата му. В някои страни е забранен.
E464	Hydroxy propyl methyl cellulose, = hypromellose	емулгатор	Няма данни за нежелани реакции.
E465	Ethyl methyl cellulose	емулгатор	Няма данни за нежелани реакции.
E466	Carboxymethyl cellulose, Sodium carboxy methyl cellulose	емулгатор	Няма данни за нежелани реакции.
E467	Ethyl hydroxyethyl cellulose	емулгатор	Няма данни за нежелани реакции.
E468	Crosslinked sodium carboxymethyl cellulose (Croscarmellose)	емулгатор	Няма данни за нежелани реакции.
E469	Enzymically hydrolysed carboxymethylcellulose	емулгатор	Няма данни за нежелани реакции.
E470	Salts of fatty acids with base Al, Ca, Na, Mg, K and NH ₄		Препоръчва се избягване на употребата му. В някои страни е забранен.
E470a	Sodium, potassium and calcium salts of fatty acids (emulsifier)	противослепващ агент	Няма данни за нежелани реакции.
E470b	Magnesium salts of fatty acids (emulsifier)	противослепващ агент	Няма данни за нежелани реакции.
E471	Mono- and diglycerides of fatty acids (glyceryl monostearate, glyceryl distearate)	емулгатор	Няма данни за нежелани реакции.
E472a	Acetic acid esters of mono- and diglycerides of fatty acids	емулгатор	Няма данни за нежелани реакции.
E472b	Lactic acid esters of mono- and diglycerides of fatty acids	емулгатор	Няма данни за нежелани реакции.
E472c	Citric acid esters of mono- and diglycerides of fatty acids	емулгатор	Няма данни за нежелани реакции.
E472d	Tartaric acid esters of mono- and diglycerides of fatty acids	емулгатор	Няма данни за нежелани реакции.
E472e	Mono- and diacetyl tartaric acid esters of mono- and diglycerides of fatty acids	емулгатор	Няма данни за нежелани реакции.
E472f	Mixed acetic and tartaric acid esters of mono- and diglycerides of fatty acids	емулгатор	Няма данни за нежелани реакции.
E472g	Succinylated monoglycerides	емулгатор	Няма данни за нежелани реакции.
E473	Sucrose esters of fatty acids	емулгатор	Няма данни за нежелани реакции.
E474	Sucroglycerides	емулгатор	Препоръчва се избягване на

			употребата му. В някои страни е забранен.
E475	Polyglycerol esters of fatty acids	емулгатор	Няма данни за нежелани реакции.
E476	Polyglycerol polyricinoleate	емулгатор	Няма данни за нежелани реакции.
E477	Propane-1, 2-diol esters of fatty acids, propylene glycol esters of fatty acids	емулгатор	Получава се от петрол. Няма данни за нежелани реакции.
E478	Lactylated fatty acid esters of glycerol and propane-1	емулгатор	Няма данни за нежелани реакции.
E479b	Thermally oxidized soya bean oil interacted with mono- and diglycerides of fatty acids	емулгатор	Няма данни за нежелани реакции.
E480	Dioctyl sodium sulphosuccinate	емулгатор	Все още е в процес на изучаване.
E481	Sodium stearoyl-2-lactylate	емулгатор	Няма данни за нежелани реакции.
E482	Calcium stearoyl-2-lactylate	емулгатор	Няма данни за нежелани реакции.
E483	Stearyl tartrate	емулгатор	Препоръчва се избягване на употребата му. В някои страни е забранен.
E484	Stearyl citrate	емулгатор	Няма данни за нежелани реакции.
E485	Sodium Stearoyl Fumarate	емулгатор	Няма данни за нежелани реакции.
E486	Calcium Stearoyl Fumarate	емулгатор	Няма данни за нежелани реакции.
E487	Sodium laurylsulphate	емулгатор	Няма данни за нежелани реакции.
E488	Ethoxylated Mono- and Di-Glycerides	емулгатор	Няма данни за нежелани реакции.
E489	Methyl Glucoside - Coconut Oil Ester	емулгатор	Няма данни за нежелани реакции.
E490	Propane-1,2-diol		Няма данни за нежелани реакции.
E491	Sorbitan monostearate	емулгатор	Няма данни за нежелани реакции.
E492	Sorbitan tristearate	емулгатор	Може да повиши абсорбцията на мастноразтворими вещества.
E493	Sorbitan monolaurate	емулгатор	Препоръчва се избягване на употребата му. В някои страни е забранен.
E494	Sorbitan monooleate	емулгатор	Препоръчва се избягване на употребата му. В някои страни е забранен.
E495	Sorbitan monopalmitate	емулгатор	Препоръчва се избягване на употребата му. В някои страни е забранен.
E496	Sorbitan trioleat	емулгатор	Няма данни за нежелани реакции.
E497	Polyoxypropylene-polyoxyethylene polymers		Няма данни за нежелани реакции.
E498	Partial polyglycerol esters of polycondensed fatty acids of castor oil		Няма данни за нежелани реакции.
E499	Cassia gum		Няма данни за нежелани реакции.

Минерални соли

E500–E599 (минерални соли, регулатори на киселинността, противослепващи агенти, омекотители)

Номер	Наименование	Служи за:	Описание
E500	Sodium carbonates (i) Sodium carbonate (ii) Sodium bicarbonate (Sodium hydrogen carbonate) (iii) Sodium sesquicarbonate (acidity regulator)	набухвател	В малки количества няма данни за нежелани реакции.
E501	Potassium carbonates (i) Potassium carbonate (ii) Potassium bicarbonate (Potassium hydrogen carbonate)	киселинен регулатор	Няма данни за нежелани реакции.
E503	Ammonium carbonates (i) Ammonium carbonate (ii) Ammonium bicarbonate (Ammonium hydrogen carbonate)	киселинен регулатор	Дразни лигавиците.
E504	Magnesium carbonates (i) Magnesium carbonate (ii) Magnesium bicarbonate Magnesium hydrogen carbonate	киселинен регулатор, противослепващ агент	В медицината се използва като антиацидно и лаксативно средство.
E505	Ferrous carbonate	киселинен регулатор	Няма данни за нежелани реакции.
E507	Hydrochloric acid	киселина	В малки количества е безопасна.
E508	Potassium chloride (gelling agent)	подправка	В големи количества може да доведе до язви на стомаха.
E509	Calcium chloride (sequestrant)	стягащ агент	Получава се от морска вода.
E510	Ammonium chloride , ammonia solution (acidity regulator)	подобрител	Трябва да се избягва от хора с нарушена функция на черния дроб или бъбреците. Най-често се използва в продукти от брашно.
E511	Magnesium chloride	стягащ агент	Естествен минерал.
E512	Stannous chloride	антиоксидант	Няма данни за нежелани реакции.
E513	Sulphuric acid	киселина	Препоръчва се избягване на употребата ѝ. В някои страни е забранена.
E514	Sodium sulphates (i) Sodium sulphate (ii)	киселина	Може да наруши водния баланс в организма.
E515	Potassium Sulphates (i) Potassium Sulphate (ii)		Няма данни за нежелани реакции.
E516	Calcium sulphate		Получава се от варовик.
E517	Ammonium sulphate	подобрител	Няма данни за нежелани реакции.
E518	Magnesium sulfate (Epsom salts), (acidity regulator)	стягащ агент	Използва се като лаксатив.
E519	Copper(II) sulphate	консервант	Естествен минерал.
E520	Aluminium sulphate	стягащ агент	Няма данни за нежелани реакции.
E521	Aluminium sodium sulphate	стягащ агент	Няма данни за нежелани реакции.
E522	Aluminium potassium sulphate	киселинен регулатор	Няма данни за нежелани реакции.

E523	Aluminium ammonium sulphate	киселинен регулатор	Няма данни за нежелани реакции.
E524	Sodium hydroxide	киселинен регулатор	Препоръчва се избягване на употребата му. В някои страни е забранен.
E525	Potassium hydroxide	киселинен регулатор	Препоръчва се избягване на употребата му. В някои страни е забранен.
E526	Calcium hydroxide (acidity regulator)	стягащ агент	В малки количества няма данни за нежелани реакции.
E527	Ammonium hydroxide	киселинен регулатор	Препоръчва се избягване на употребата му. В някои страни е забранен.
E528	Magnesium hydroxide	киселинен регулатор	Препоръчва се избягване на употребата му. В някои страни е забранен.
E529	Calcium oxide (acidity regulator)	подобрител	В малки количества е безопасен.
E530	Magnesium oxide (acidity regulator)	противослепващ агент	Препоръчва се избягване на употребата му. В някои страни е забранен.
E535	Sodium ferrocyanide (acidity regulator)	противослепващ агент	Няма данни за нежелани реакции.
E536	Potassium ferrocyanide	противослепващ агент	Междинен продукт при производството на газ. Има ниска токсичност.
E537	Ferrous hexacyanomanganate	противослепващ агент	В някои страни е забранен.
E538	Calcium ferrocyanide	противослепващ агент	Няма данни за нежелани реакции.
E539	Sodium thiosulphate	антиоксидант	Няма данни за нежелани реакции.
E540	Dicalcium diphosphate (acidity regulator)	емулгатор	Препоръчва се избягване на употребата му. В някои страни е забранен.
E541	Sodium aluminium phosphate (i) Acidic (ii) Basic	емулгатор	Препоръчва се избягване на употребата му. В някои страни е забранен.
E542	Bone phosphate (Essentiale Calcium Phosphate, Tribasic)	противослепващ агент	Получава се от кости. Използва се в сухото мляко за кафемашини.
E543	Calcium sodium polyphosphate	емулгатор	Няма данни за нежелани реакции.
E544	Calcium polyphosphate	емулгатор	Препоръчва се избягване на употребата му. В някои страни е забранен.
E545	Ammonium polyphosphate	емулгатор	Препоръчва се избягване на употребата му. В някои страни е забранен.
E550	Sodium Silicates (i) Sodium silicate (ii) Sodium metasilicate	противослепващ агент	Няма данни за нежелани реакции.
E551	Silicon dioxide (Silica)	противослепващ агент	Няма данни за нежелани реакции при употребата му в хранителни продукти.
E552	Calcium silicate	противослепващ агент	Получава се от варовик и каменни водорасли (diatoma). Използва се като антиацид. Няма данни за нежелани реакции.

E553a	(i) Magnesium silicate (ii) Magnesium trisilicate	противослепващ агент	Препоръчва се избягване на употребата му. В някои страни е забранен.
E553b	Talc	противослепващ агент	Свързва се с рак на стомаха. Съдържа се в полирания ориз, шоколади, сладкарски произведения.
E554	Sodium aluminosilicate (sodium aluminium silicate)	противослепващ агент	Използва се в сол, сухо мляко и брашно. Смята се, че алуминият уврежда плацентата през време на бременността и е свързан с болестта на Алцхаймер.
E555	Potassium aluminium silicate	противослепващ агент	Няма данни за нежелани реакции.
E556	Calcium aluminosilicate (calcium aluminium silicate)	противослепващ агент	Получава се от минерални соли. Използва се в сухото мляко. Виж и описаното за E 554.
E557	Zinc silicate	противослепващ агент	В някои страни е забранен.
E558	Bentonite	противослепващ агент	Няма данни за нежелани реакции.
E559	Aluminium silicate (Kaolin)	противослепващ агент	Няма данни за нежелани реакции.
E560	Potassium silicate	противослепващ агент	Няма данни за нежелани реакции.
E561	Vermiculite		Няма данни за нежелани реакции.
E562	Sepiolite		Няма данни за нежелани реакции.
E563	Sepiolitic clay		Няма данни за нежелани реакции.
E565	Lignosulphonates		Няма данни за нежелани реакции.
E566	Natrolite-phonolite		Няма данни за нежелани реакции.
E570	Stearic acid (Fatty acid)	противослепващ агент	Възможно е да има животински произход. Виж и описаното за стеаратите.
E572	Magnesium stearate , calcium stearate (emulsifier)	противослепващ агент	Няма данни за нежелани реакции при употребата му в хранителни продукти.
E574	Gluconic acid	Киселинен регулатор	Няма данни за нежелани реакции.
E575	Glucono delta-lactone (acidity regulator)	хранителна добавка	Няма данни за нежелани реакции.
E576	Sodium gluconate	хранителна добавка	Препоръчва се избягване на употребата му. В някои страни е забранен.
E577	Potassium gluconate	хранителна добавка	Няма данни за нежелани реакции.
E578	Calcium gluconate	стягащ агент	Няма данни за нежелани реакции.
E579	Ferrous gluconate	хранителен оцветител	Получава се от желязо и глюкоза. Използва се в маслини, в добавки на желязо. В малки количества е безопасен.
E580	Magnesium gluconate		Няма данни за нежелани реакции.
E585	Ferrous lactate	хранителен оцветител	Няма данни за нежелани реакции.
E586	4-Hexylresorcinol	антиоксидант	Няма данни за нежелани реакции.
E598	Synthetic calcium aluminates		Няма данни за нежелани реакции.
E599	Perlite		Няма данни за нежелани реакции.

E600–E699 (овкусители)

Номер	Наименование	Служи за:	Описание
E620	Glutamic acid	овкусител	Ароматизатор и заместител на солта.

			Тази аминокиселина се открива в много животински и растителни протеини. Най-често се получава в промишлени количества от бактерии. Може да предизвика нежеланите реакции описани за E 621. Препоръчва се избягване на употребата ѝ от малки деца
E621	Monosodium glutamate (MSG)	овкусител	Ароматизатор и заместител на солта. Получава се при ферментация на меласа. Нежелани реакции могат да се получат при болни от астма. Най-често се използва в замразени зеленчуци, замразена риба тон, и много други замразени храни, в сосове.
E622	Monopotassium glutamate	овкусител	Може да предизвика гадене, повръщане, диария, стомашни болки. Най-често се използва в заместителите на солта.
E623	Calcium diglutamate	овкусител	Заместител на солта. Няма данни за нежелани реакции.
E624	Monoammonium glutamate	овкусител	Заместител на солта. Няма данни за нежелани реакции.
E625	Magnesium diglutamate	овкусител	Заместител на солта. Няма данни за нежелани реакции.
E626	Guanylic acid	овкусител	Може да влоши протичането на подаграта.
E627	Disodium guanylate , sodium guanylate	овкусител	Получава се от сардини или дрожди. Може да влоши протичането на подаграта.
E628	Dipotassium guanylate	овкусител	Може да влоши протичането на подаграта.
E629	Calcium guanylate	овкусител	Може да влоши протичането на подаграта.
E630	Inosinic acid	овкусител	Може да влоши протичането на подаграта.
E631	Disodium inosinate	овкусител	Получава се от месо или сардини. Може да влоши протичането на подаграта.
E632	Dipotassium inosinate	овкусител	Може да влоши протичането на подаграта.
E633	Calcium inosinate	овкусител	Може да влоши протичането на подаграта.
E634	Calcium 5'-ribonucleotides	овкусител	Няма данни за нежелани реакции.
E635	Disodium 5'-ribonucleotides	овкусител	В някои страни е забранен. Може да доведе до сърбящ обрив на кожата до 30 часа след приемането му. Силата на реакцията зависи от приетото количество и кумулира с всеки следващ прием. Използва се в ароматизиран чипс, фиде, пай. Препоръчва се избягване на употребата му.
E636	Maltol	овкусител	Получава се от кората на бор, борови иглички, цикория, масла и печен малц. Може да се добие и по синтетичен път.
E637	Ethyl maltol	овкусител	Получава се от Maltol.
E640	Glycine and its sodium salt	овкусител	Няма данни за нежелани реакции.
E641	L-leucine	овкусител	Няма данни за нежелани реакции.
E642	Lysine hydrochloride	овкусител	Няма данни за нежелани реакции.
E650	Zinc acetate	овкусител	Няма данни за нежелани реакции.

E700–E799 (антибиотици)

Номер	Наименование	Служи за:	Описание
E700	Bacitracin		
E701	Tetracyclines		N/A
E702	Chlortetracycline		N/A
E703	Oxytetracycline		N/A
E704	Oleandomycin		
E705	Penicillin-G-potassium		
E706	Penicillin-G-sodium		
E707	Penicillin-G-procaine		
E708	Penicillin-G-benzathyne		
E710	Spiramycins		N/A
E711	Virginiamicins		N/A
E712	Flavophospholipol		
E713	Tylosin		N/A
E714	Monensin		
E715	Avoparcin		
E716	Salinomycin		
E717	Avilamycin		

E900–E999 (смесители)

Пенорегулатори, които се използват в газираните напитки.

Номер	Наименование	Служи за:	Описание
E900	Dimethyl polysiloxane (anti-foaming agent)	противослепващ агент	Получава се от силикон.
E901	Beeswax , white and yellow	полиращ агент	Пчелен восък. Придава блясък (гланциращо вещество). Използва се за гланциране на плодове. За повече информация, виж статията за пчелни продукти. Може да предизвика алергични реакции.
E902	Candelilla wax	полиращ агент	N/A
E903	Carnauba wax	полиращ агент	Получава се от палма, растяща в Южна Америка. Използва се в козметиката, при производството на мастило и за гланциране на плодове. Може да предизвика алергични реакции.
E904	Shellac	полиращ агент	Получава се от насекоми. Дразни кожата.
E905	Paraffins		Може да наруши абсорбцията на мазнини и мастноразтворими витамини (A, D, E, K). Мек лаксатив. Свързва се с тумори на пикочния мехур. Използва се

			в сладкиши, мая, витаминни таблетки, сушени плодове, бонбони.
E905a	Mineral oil	анти-пяна агент	Няма данни за нежелани реакции.
E905b	Petrolatum		Няма данни за нежелани реакции.
E905c	Petroleum wax (i) Microcrystalline wax (ii) Paraffin wax	полиращ агент	Няма данни за нежелани реакции.
E906	Gum benzoic	овкусител	Няма данни за нежелани реакции.
E907	Crystalline wax	полиращ агент	Препоръчва се избягване на употребата му. В някои страни е забранен.
E908	Rice bran wax	полиращ агент	Няма данни за нежелани реакции.
E909	Spermaceti wax	полиращ агент	Няма данни за нежелани реакции.
E910	Wax esters	полиращ агент	Няма данни за нежелани реакции.
E911	Methyl esters of fatty acids	полиращ агент	Няма данни за нежелани реакции.
E912	Montan wax	полиращ агент	Препоръчва се избягване на употребата му. В някои страни е забранен.
E913	Lanolin , sheep wool grease	полиращ агент	Получава се от овча вълна.
E914	Oxidized polyethylene wax	полиращ агент	Препоръчва се избягване на употребата му. В някои страни е забранен.
E915	Esters of colophony	полиращ агент	Няма данни за нежелани реакции.
E916	Calcium iodate		Препоръчва се избягване на употребата му. В някои страни е забранен.
E917	Potassium iodate		Препоръчва се избягване на употребата му. В някои страни е забранен.
E918	Nitrogen oxides		Препоръчва се избягване на употребата му. В някои страни е забранен.
E919	Nitrosyl chloride		Препоръчва се избягване на употребата му. В някои страни е забранен.
E920	L-cysteine	подобрител	Получава се от животински източници (козина, пера).
E921	L-cystine	подобрител	Виж описаното за E 920
E922	Potassium persulfate	подобрител	Препоръчва се избягване на употребата му. В някои страни е забранен.
E923	Ammonium persulfate	подобрител	Препоръчва се избягване на употребата му. В някои страни е забранен.
E924	Potassium bromate	подобрител	Във високи дози може да предизвика гадене, повръщане, диария, болки. Използва се в продукти от брашно.
E924b	Calcium bromate	подобрител	Препоръчва се избягване на употребата му. В някои страни е забранен.
E925	Chlorine	консервант, белина, подобрител	Разрушава хранителните вещества. Карциноген. В някои области питейната вода го съдържа в количества над допустимите. Използва се в продукти от брашно. В някои страни е забранен.
E926	Chlorine dioxide (preservative)	белина	Виж описаното за E 925.
E927a	Azodicarbonamide	подобрител	Препоръчва се избягване на употребата му. В някои страни е забранен.
E927b	Carbamide (urea)	подобрител	Препоръчва се избягване на употребата му. В някои страни е забранен.
E928	Benzoyl peroxide (improving agent)	белина	Използва се за избелване на рафинираните брашна. При хора с астма или друг вид алергии употребата му трябва да се ограничи. Виж и описаното за E 210.
E929	Acetone peroxide		Препоръчва се избягване на употребата

			му. В някои страни е забранен.
E930	Calcium peroxide (improving agent)	белина	Няма данни за нежелани реакции.
E938	Argon	газ	Няма данни за нежелани реакции.
E939	Helium	газ	Няма данни за нежелани реакции.
E940	Dichlorodifluoromethane	газ	Рядко използван.
E941	Nitrogen (packaging gas)	аерозол	Използва се при замразяване и вакуумиране на продукти. Според досегашните данни е безопасен.
E942	Nitrous oxide	аерозол	В малки количества е безопасен.
E943a	Butane	аерозол	Няма данни за нежелани реакции.
E943b	Isobutane	аерозол	Няма данни за нежелани реакции.
E944	Propane	аерозол	Няма данни за нежелани реакции.
E945	Chloropentafluoroethane	аерозол	Няма данни за нежелани реакции.
E946	Octafluorocyclobutane	аерозол	Няма данни за нежелани реакции.
E948	Oxygen	газ	Няма данни за нежелани реакции.
E949	Hydrogen	газ	Няма данни за нежелани реакции.
E950	Acesulfame potassium	подсладител	Некалоричен подсладител, около 200 пъти по-сладък от захарта. Използва се в сладкиши, замразени десерти, бонбони, млечни произведения, лекарствени средства, козметика за уста и най-вече в напитки. CSPI (Center for Science in the Public Interest) включва изкуствените подсладителни - аспартам, захарин и ацесулфам К в списъка си за "Десетте най-лоши добавки". Те причиняват тумори при опитни животни и повишават риска от развитие на рак при хора.
E951	Aspartame	подсладител	Изкуствен подсладител с много нежелани реакции. Някои хора са алергични към него, като най-честата нежелана реакция при тях е мигренозната болка.
E952	Cyclamic acid and its sodium and calcium salts, also known as Cyclamate	подсладител	Забранен в САЩ и Великобритания. Калциевият и натриевият цикламат са изкуствени подсладителни, причиняващи мигрена и други нежелани реакции. Могат да доведат до ракови заболявания. При опити с животни е установено увреждане на тестисите при плъхове и на ембриони при мишки.
E953	Isomalt , Isomaltitol	подсладител	Няма данни за нежелани реакции.
E954	Saccharin and its sodium, potassium and calcium salts	подсладител	Калциевият и натриевият захарин са изкуствени подсладителни, получени от толуен (известен карциноген). През 1977 година е забранен в САЩ, след което е възстановена употребата му, при задължително изписване върху етикета на следния текст: "Употребата на този продукт е опасна за вашето здраве, този продукт съдържа захарин, за който е установено, че причинява рак при опитни животни."
E955	Sucralose (Trichlorogalactosucrose)	подсладител	Няма данни за нежелани реакции.

E956	Alitame	подсладител	Няма данни за нежелани реакции.
E957	Thaumatococcus	овкусител, подсладител	Изкуствен подсладител. Представлява протеин получен от тропическото растение <i>Thaumatococcus daniellii</i> . Използва се за подслаждане на вина, хляб и плодове.
E958	Glycyrrhizin	овкусител, подсладител	Няма данни за нежелани реакции.
E959	Neohesperidine dihydrochalcone	овкусител, подсладител	Няма данни за нежелани реакции.
E960	Stevioside	подсладител	Няма данни за нежелани реакции.
E961	Neotame	подсладител	Няма данни за нежелани реакции.
E962	Aspartame-acesulfame salt	стабилизатор, подсладител	Няма данни за нежелани реакции.
E965	Maltitol (i) Maltitol (ii) Maltitol syrup (sweetener) (stabiliser)	хигроскопично вещество	Трудно се разгражда от храносмилателните ензими. Използва се в сладкиши, бонбони, сушени плодове, нискокалорични храни. Във високи дози действа лаксативно.
E966	Lactitol	подсладител	Няма данни за нежелани реакции.
E967	Xylitol	подсладител	Съдържа се в малини, сини сливи, марули и др. В промишлени количества се получава от дървесина. Има диуретичен ефект и причинява образуване на камъни в бъбреците. Използва се в нискокалорични храни, нисковъгледехидратни сладкиши, сладоледи и сладка.
E968	Erythritol	хигроскопично вещество	Няма данни за нежелани реакции.
E999	Quillaia extract	пяна агент	Емулгатор, естествен сърфактант (повърхностноактивно вещество), пенливо вещество. Получава се от дърво, отглеждано в Чили (<i>Quillaia Saponaria</i>). Използва се в бира, газирана вода. Ускорява заздравяването на кожата и намалява омазняването ѝ.

E1000–E1999 (добавъчни химични продукти)

Помагат продуктите да не попиват влага и се добавят към брашното, захарта и други подобни хигроскопични храни.

Номер	Наименование	Служи за:	Описание
E1000	Cholic acid	емулгатор	Няма данни за нежелани реакции.
E1001	Choline salts	емулгатор	Няма данни за нежелани реакции.
E1100	Amylase	стабилизатор, овкусител	Получава се от гъби или свински панкреас.
E1101	Proteases ((i) Protease , (ii) Papain , (iii) Bromelain , (iv) Ficin)	стабилизатор, овкусител	Няма данни за нежелани реакции.
E1102	Glucose oxidase	антиоксидант	Няма данни за нежелани реакции.
E1103	Invertase	стабилизатор	Няма данни за нежелани реакции.
E1104	Lipases		Няма данни за нежелани реакции.
E1105	Lysozyme	консервант	Няма данни за нежелани реакции.

E1200	Polydextrose	стабилизатор, сгъстител, хигроскопично вещество	В малки количества е безопасна.
E1201	Polyvinylpyrrolidone	стабилизатор	Диспергиращо вещество. Използва се за покриване на таблетки и в изкуствените подсладители.
E1202	Polyvinylpolypyrrolidone (carrier)	стабилизатор	Избистрящо виното вещество. Използва се и за стабилизиране на бои.
E1203	Polyvinyl alcohol		Няма данни за нежелани реакции.
E1204	Pullulan		Няма данни за нежелани реакции.
E1400	Dextrin (Dextrins, roasted starch white and yellow) (stabiliser)	сгъстител	Няма данни за нежелани реакции.
E1401	Modified starch ((Acid-treated starch) (stabiliser))	сгъстител	Няма данни за нежелани реакции.
E1402	Alkaline modified starch (stabiliser)	сгъстител	Няма данни за нежелани реакции.
E1403	Bleached starch (stabiliser)	сгъстител	Няма данни за нежелани реакции.
E1404	Oxidized starch (emulsifier)	сгъстител	Няма данни за нежелани реакции.
E1405	Enzyme treated starch		Няма данни за нежелани реакции.
E1410	Monostarch phosphate (stabiliser)	сгъстител	Няма данни за нежелани реакции.
E1411	Distarch glycerol (thickening agent)	емулгатор	Няма данни за нежелани реакции.
E1412	Distarch phosphate esterified with sodium trimetaphosphate; esterified with phosphorus oxychloride (stabiliser)	сгъстител	Няма данни за нежелани реакции.
E1413	Phosphated distarch phosphate (stabiliser)	сгъстител	Няма данни за нежелани реакции.
E1414	Acetylated distarch phosphate (emulsifier)	сгъстител	Няма данни за нежелани реакции.
E1420	Starch acetate esterified with acetic anhydride (stabiliser)	сгъстител	Няма данни за нежелани реакции.
E1421	Starch acetate esterified with vinyl acetate (stabiliser)	сгъстител	Няма данни за нежелани реакции.
E1422	Acetylated Distarch Adipate (stabiliser)	сгъстител	Няма данни за нежелани реакции.
E1423	Acetylated distarch glycerol	сгъстител	Няма данни за нежелани реакции.
E1430	Distarch glycerine (stabiliser)	сгъстител	Няма данни за нежелани реакции.
E1440	Hydroxy propyl starch (emulsifier)	сгъстител	Няма данни за нежелани реакции.
E1441	Hydroxy propyl distarch glycerine (stabiliser)	сгъстител	Няма данни за нежелани реакции.
E1442	Hydroxy propyl distarch phosphate (stabiliser)	сгъстител	Няма данни за нежелани реакции.
E1443	Hydroxy propyl distarch glycerol		Няма данни за нежелани реакции.
E1450	Starch sodium octenyl succinate (emulsifier) (stabiliser)	сгъстител	Няма данни за нежелани реакции.
E1451	Acetylated oxidised starch (emulsifier)	сгъстител	Няма данни за нежелани реакции.

E1501	Benzylated hydrocarbons		Няма данни за нежелани реакции.
E1502	Butane-1, 3-diol		Няма данни за нежелани реакции.
E1503	Castor oil		Няма данни за нежелани реакции.
E1504	Ethyl acetate	аромат разтворител	Няма данни за нежелани реакции.
E1505	Triethyl citrate	пяна, стабилизатор	Част от него се превръща в алкохол в организма.
E1510	Ethanol		Алкохол.
E1516	Glyceryl monoacetate	аромат разтворител	N/A
E1517	Glyceryl diacetate or diacetin	аромат разтворител	Получава се от глицерол. В САЩ се използва за покриване на пресни плодове.
E1518	Glyceryl triacetate or triacetin	хигроскопично вещество	Получава се от глицерол. В САЩ се използва за покриване на пресни плодове.
E1519	Benzyl alcohol		Няма данни за нежелани реакции.
E1520	Propylene glycol	хигроскопично вещество	Овлажнител и диспергиращо вещество. Получава се от петрол. Сладкият му вкус го прави широко използван в лекарствата за деца и в лечебните сиропи. Съдържа се в кремове, мехлеми, козметични средства, дезодоранти, продукти за коса. При интравенозно приложение причинява сърдечни атаки. Води до подтискане на централната нервна система и контактен дерматит.
E1521	Polyethylene glycol 8000 ^[5]		N/A
E1525	Hydroxyethyl cellulose	сгъстител	N/A

АНАЛИЗ:

- » Канцерогенни са:
  - оцветителите: E125, E126, E130, E131, E142, E152 и E153;
  - консервантите: E210, E211, E213, E214, E215, E216, E217 и E240 (формалдехид);
  - антиоксидантите: E330, E447, E924 A и B;
- » Черният дроб и бъбреците се увреждат от добавките с номера: E171, E172, E173, E320, E321, E322, E407, E447 и E450.
- » Функциите на кожата се нарушават от добавките с номера: E230, E231, E232 и E233; Противопоказни при хипертония са E-номерата: E250, E254 и E252;
- » Алергии предизвикват: E230, E231, E232, E239, E311, E312 и E313;
- » Изкуственият подсладител сорбитол E420 не е разрешен за детски храни и може да предизвика стомашни смущения;
- » Алергенният E621 (натриев глутамат) е забранен в Швеция и се намира на етикетите на много храни, като готовите супи например и може да предизвика тежки увреждания на мозъка;
- » Също така предизвикващият подагра E627 широко се използва в хранително-вкусовата промишленост;
- » Любимите на всички деца дъвки и безалкохолни напитки са сред най-опасните, защото съдържат аспартам (E951), който се намира в тях, дори и без да е упоменат на етикетите на дъвки без захар, какаови смеси, напитки с кофеин, разтворими чай и кафе, сокове,

мултивитамины, сосове и бързи закуски. Води до пристрастяване и причинява: вцепеняване, главоболие, умора, световъртеж, гадене, сърцебиене, затлъстяване, неразположение, раздразнителност, безпокойство, амнезия, замъглено зрение, обриви, сърдечен или мозъчен удар, ослепяване, ставни болки, депресия, спазми, спонтанни аборти, безплодие, пристрастяване, слабост, загуба на слуха, мозъчни тумори, склероза, епилепсия, хронична умора, Паркинсонова болест, Алцхаймер, диабет и дефекти при раждането;

- » Причина за наднорменото тегло при употреба на сладкиши не е само захарта. Всъщност, сладките изкушения съдържат две добавки E233 и E435, които водят до затлъстяване;
- » Един от най-масово използваните оцветители E122 предизвиква алергии и астматични пристъпи;
- » Много сосове, сухи супи и сладкиши съдържат E110, който предизвиква обриви, отоци и повръщане;
- » В шоколадовите изделия често се среща E 553 b или талк, който предизвиква рак на стомаха;
- » E250 (натриев нитрит) се среща най-често в трайните салами, наденици и кренвирши. Той е канцерогенен и забранен в много страни.

ЗАЩО СЕ ИЗПОЛЗВАТ:

Производителите на хранителни продукти добавят адитиви защото:

- ❖ Запазват качеството на хранителните продукти по-дълго време;
- ❖ Повишава се хранителната стойност на храните;
- ❖ Подсилват свойствата на храните;
- ❖ Предотвратяване на окислително-редукционните процеси в хранителните продукти;
- ❖ Повишава се атрактивността на продуктите;
- ❖ Компенсират технологични загуби;
- ❖ Улесняват технологичните процеси при производството;
- ❖ Подтискат растежа на вредни бактерии в продуктите;
- ❖ Заместват захарта - захароза, фруктоза, глюкоза, малтоза, лактоза, глицерин, захарин, цикламат, аспартам, ацесулфам, ксилитол, сорбитол, манитол, изомалтитол, лактитол, хидриран глюкозен сироп, глюкозо-фруктозен сироп и др.
- ❖ Повишават потребителското търсене и т.н.

КАКВО ДА ИЗБЯГВАМЕ:

Макар и понякога официално разрешени за влагане в хранителни продукти в определени дози, Ви препоръчваме да избягвате да консумирате храни, съдържащи следните адитиви:

- » E102 Tartrazine - Предизвиква астматични пристъпи и уртикария при децата;
- » E104 Quinoline Yellow WS - Той причинява дерматит и е забранен в САЩ, Австралия и Норвегия;
- » E110 Sunset Yellow FCF - Забранен в Норвегия, Финландия и Великобритания;
- » E121 Citrus Red 2 – Абсолютно забранен;
- » E123 Amaranth - предизвиква астма, екзема, хиперактивност и е вреден при бременност;
- » E133 Brilliant Blue FCF – Забранен е в 7 Европейски държави;
- » E142 Green S - Забранен в Швеция, САЩ и Норвегия;
- » E151 Brilliant Black BN- Забранен в 9 европейски държави и САЩ;

- » E210 Benzoic acid - Може да причини астматичен пристъп при болни от астма, които са на терапия с кортикостероиди. Известни са случаи на неврологични разстройства;
- » E212 Potassium benzoate - При хора с алергии може да доведе до алергични реакции;
- » E213 Calcium benzoate - Може да понижи нивата на аминокиселините в кръвта;
- » E216 Propylparaben- Доказано е, че причинява хронично възпаление на кожата. Възможен контактен алерген;
- » E220 Sulphur dioxide - Възможно е да предизвика остри астматични пристъпи, силно понижаване на кръвното налягане и анафилактичен шок;
- » E221 Sodium sulphite - Може да предизвика астматичен пристъп;
- » E223 Sodium metabisulphite - Може да предизвика сериозен пристъп на астма;
- » E226 Calcium sulphite - Причинява дихателни проблеми, ниско кръвно налягане, анафилактичен шок. Хората, страдащи от бронхиална астма, сърдечно-съдови или респираторни проблеми трябва да го избягват;
- » E249 Potassium nitrite - Може да понижи капацитета на хемоглобина за кислород, може да образува канцерогенни нитрозамини и може да предизвика атрофия на надбъбречните жлези;
- » E320 Butylated hydroxyanisole BHA - Международната агенция за изследвания на рака счита, че BHA е вероятно канцерогенен за хората;
- » E621 Monosodium glutamate (MSG) - Хора, чувствителни към това съединение чувстват главоболие, болки в гърдите, усещане за горене на лицето. Нежелани реакции могат да се получат при болни от астма;
- » E951 Aspartame - Широко използван като подсладител. Одобрен е като алтернатива на захарина. Това всъщност е дипептид - Аспартил – L-фенилаланин. Придава захароподобен вкус, но не е подходящ за всички видове храни. При определена технологична обработка - pH >6 (киселинна среда), аспартамът може да се разпадне до дикетопиперазин - съединение с вероятно токсично действие. Важно е да се отбелязва съдържанието му върху опаковките, особено за болни от фенилкетурия, при които може да се натрупа фенилаланин и да се предизвикат главоболие и умствени увреждания. Някои хора са алергични към него, като най-честата нежелана реакция при тях е мигренозната болка;
- » E954 Saccharin и неговите натриеви, калиеви и калциеви соли. Канцерогенен!

Според Наредбата за изискванията за етикетирането и представянето на храните, обозначението на адитив върху опаковката на съответния продукт е следното: наименование на категорията, наименование на съставката или нейния Е-номер. Ако съставката спада към повече от една категория, тя носи наименованието на тази категория, която съответства на основното ѝ предназначение в съответната храна. /чл. 20, т.3 от [НИЕПХ](#)/

Всички тези съединения минават през храносмилателната система на организма, без да бъдат разградени от ензимните му системи.

Изборът остава Ваш!